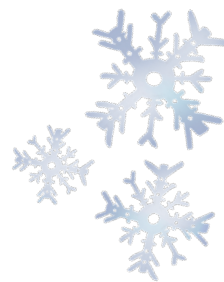

DE SCHAATSEN **DOCENTENHANDLEIDING** INTRODUCTIE

Lesduur: 60 minuten

❖ **Leerdoelen**

- Leerlingen kunnen de gebeurtenissen en ontwikkelingen in Europa in de late 18e eeuw bespreken die de opkomst van het Franse keizerrijk onder Napoleon Bonaparte hebben beïnvloed.
- Leerlingen begrijpen hoe deze gebeurtenissen hebben geleid tot de invasie van Nederland.
- Leerlingen kunnen de gevolgen bespreken van de Franse bezetting van het rivierengebied voor de lokale bevolking, economie en bestuurlijke structuren.

Leerlingen kunnen de erfenis van de Franse tijd in Nederland bespreken en hoe deze periode heeft bijgedragen aan veranderingen in de Nederlandse samenleving, politiek en cultuur.

★ **Benodigheden**

- Het boek *Stromend door de tijd*
- Geprinte werkbladen
- Scharen
- Lijm
- Potloden/stiften

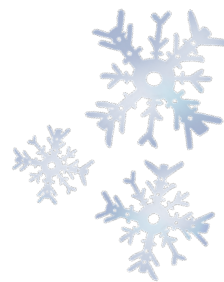

DE SCHAATSEN DOCENTENHANDLEIDING

HET VERHAAL

20 min

➔ LEES EN BESPREEK

Jacob wilt zijn nieuwe schaatsen graag uitproberen. Maar van zijn moeder mag dit niet omdat er oorlog is. Er is een tijdelijke wapenstilstand, maar zijn moeder vertrouwt het niet. Jacob besluit toch stiekem te gaan schaatsen op de rivier.

► Lees blz 77 vanaf 'Het duurde niet lang voor hij zijn ritme.....' t/m 81 t/m 'Een nieuwe knal liet hem opschrikken uit zijn gedachten. Moeder!'

Benieuwd naar het hele verhaal?
Het totale verhaal voorlezen kan natuurlijk ook.
Of laat het de leerlingen zelf lezen.

► Bespreek na het lezen het verhaal klassikaal met behulp van deze vragen:

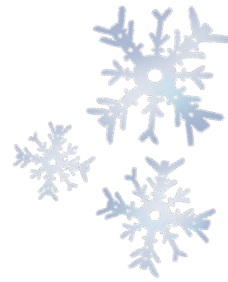
- Zou jij buiten spelen als er oorlog is, vertel eens waarom wel of niet?
- Wat zijn de twee groepen die tegenover elkaar staan in Nederland aan het eind van de 18e eeuw?
- Waarom staan ze tegenover elkaar?
- Hoe komen de Franse troepen Nederland binnen in 1795?
- Waarom is niet iedereen blij met de Franse overheersing, denk je?
- En waarom sommige Nederlanders wel?

DE SCHAATSEN **DOCENTENHANDLEIDING**

ACHTERGROND INFO

>> Hoe zat het?

Aan het eind van de 18e eeuw heette Nederland de **Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden**. Het land had het zwaar door grote verschillen tussen arm en rijk. Twee groepen stonden tegenover elkaar: de **Orangisten**, die de stadhouder steunden, en de **Patriotten**, die verandering wilden.

Ondertussen breekt in 1789 de **Franse Revolutie** uit. Het Franse volk komt in opstand tegen de rijke koning en adel, en wil vrijheid en gelijkheid. De Franse koning wordt afgezet en er komt een nieuwe regering die gelijkheid belooft. Het motto is "Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap."

Napoleon Bonaparte, een slimme generaal, krijgt steeds meer macht. In 1804 kroont hij zichzelf tot keizer van Frankrijk. Hij verbetert onderwijs, infrastructuur en voert nieuwe wetten in. Maar Napoleon wil graag heel Europa veroveren!

Voor mensen in het rivierengebied is het een spannende tijd. In 1795 kunnen Franse troepen over de bevroren rivieren Nederland binnenkomen, met hulp van de Patriotten. De komst van de Fransen heeft grote gevolgen voor Nederland. Nederland krijgt een nieuwe naam: **de Bataafse Republiek**.

Stadhouder Willem V vlucht en de provincies verliezen hun macht. In 1798 komt er een **nieuwe grondwet**. Hierin staat dat **alle mensen gelijk** zijn voor de wet. We krijgen zelfs even een koning: Lodewijk Napoleon, de broer van keizer Napoleon.

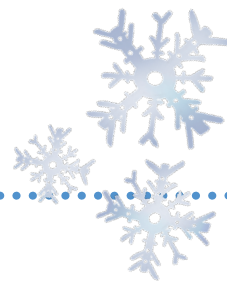
De Franse Tijd brengt veel veranderingen, zoals de Burgerlijke Stand, nieuwe wetten en een ander verkeerssysteem. Niet iedereen is blij met de Franse overheersing. Maar deze periode heeft Nederland gemoderniseerd en veel van die veranderingen vormen vandaag nog steeds de basis van ons land.

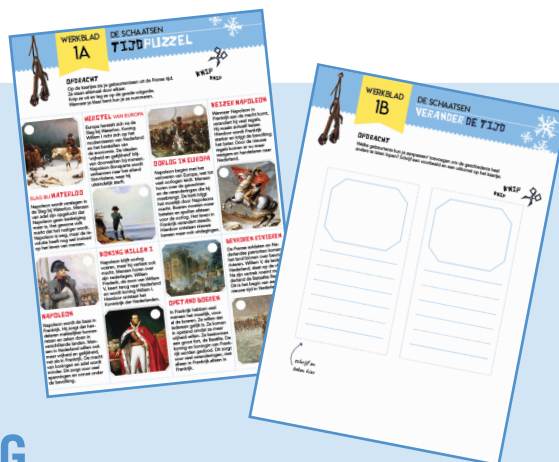
DE SCHAAITSEN DOCENTENHANDLEIDING

OPDRACHTEN

WERKBLAD 1 AB

🕒 25 min

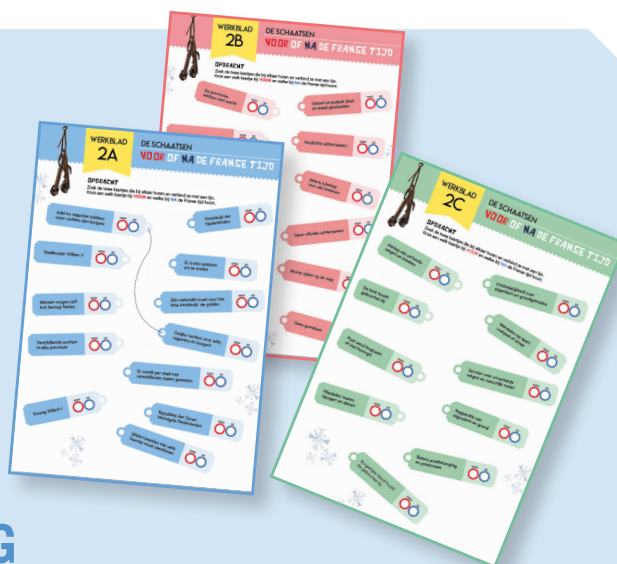

OPDRACHT 1 UITLEG

- Verdeel de leerlingen in groepjes.
- Geef elk groepje 1 werkblad.
Laat de kaartjes uitknippen en op de juiste volgorde neerleggen.
- Bespreek de tijdlijnen met behulp van de juiste volgorde (zie antwoordpagina).
- Laat de leerlingen op het lege kaartje een nieuwe gebeurtenis toevoegen of een bestaande veranderen. Dit kaartje voegen ze toe aan de tijdlijn.
- Bespreek klassikaal hoe deze nieuwe gebeurtenis de geschiedenis heeft beïnvloed. Wat zou er anders zijn gelopen

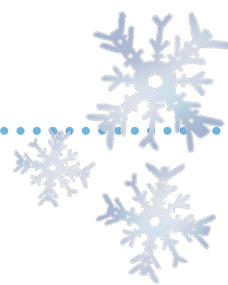
WERKBLAD 2 ABC

🕒 20 min

OPDRACHT 2 UITLEG

- Deel werkblad 2 uit. Leerlingen kunnen individueel of in duo's werken.
- Laat de leerlingen de passende kaartjes met elkaar verbinden. Daarna kruisen ze aan of de situatie **VOOR** of **NA** de Franse tijd was.
- Bespreek de juiste combinaties klassikaal.

BESTORMING

1789-1794

In Frankrijk hebben veel mensen het moeilijk, vooral de boeren. Ze willen dat iedereen gelijk is. Ze komen in opstand omdat ze meer vrijheid willen. Ze bestormen een groot fort, de Bastille. De koning en koningin van Frankrijk worden gedood. Dit zorgt voor veel veranderingen, niet alleen in Frankrijk, alleen in Frankrijk.

BEVROREN RIVIEREN

1795-1800

De Franse soldaten en Nederlandse patriotten komen het land binnen over bevroren rivieren. Willem V, de leider van Nederland, slaat op de vlucht. Na zijn vertrek noemt men Nederland de Bataafse Republiek. Dit is het begin van een nieuwe tijd in Nederland.

NAPOLEON

1795-1800

Napoleon wordt de baas in Frankrijk. Hij zorgt dat handelaren makkelijker kunnen reizen en zaken doen in verschillende landen. Mensen in Nederland willen ook meer vrijheid en gelijkheid, net als in Frankrijk. De macht van koningen en adel wordt minder. Dit zorgt voor veel spanningen en onrust onder de bevolking.

KEIZER NAPOLEON

1800-1805

Wanneer Napoleon in Frankrijk aan de macht komt, verandert hij veel regels. Hij maakt zichzelf keizer. Hierdoor wordt Frankrijk sterker en krijgt de bevolking het beter. Door de nieuwe regels komen er nu meer reizigers en handelaren naar Nederland.

OORLOG IN EUROPA

1805-1810

Napoleon begint met het veroveren van Europa, wat tot veel oorlogen leidt. Mensen horen over de gevechten en de veranderingen die hij meebrengt. De kerk krijgt het moeilijk door Napoleons macht. Boeren moeten meer betalen voor de oorlog. Het leven in Frankrijk verandert steeds. Hierdoor ontstaan nieuwe kansen maar ook uitdagingen.

KONING WILLEM I

1810-1815

Napoleon blijft oorlog voeren, maar hij verliest ook macht. Mensen horen over zijn nederlagen. Willem Frederik, de zoon van Willem V, keert terug naar Nederland en wordt koning Willem I. Hierdoor ontstaat het Koninkrijk der Nederlanden.

SLAG BIJ WATERLOO

1815

Napoleon wordt verslagen in de Slag bij Waterloo. Mensen van adel zijn opgelucht dat Napoleon geen bedreiging meer is. Het gewone volk merkt dat het rustiger wordt. Napoleon is weg, maar de revolutie heeft nog wel invloed op het leven van mensen.

HERSTEL VAN EUROPA

1815-1820

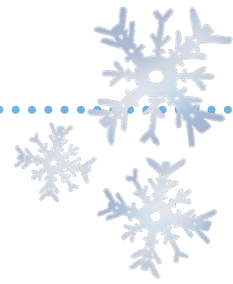
Europa herstelt zich na de Slag bij Waterloo. Koning Willem I richt zich op het moderniseren van Nederland en het herstellen van de economie. De idealen 'vrijheid en gelijkheid' blijven doorwerken bij mensen. Napoleon Bonaparte wordt verbannen naar het eiland Sint-Helena, waar hij uiteindelijk sterft.

WERKBLAD 2A

DE SCHAAITSEN DOCENTENHANDLEIDING ANTWOORDEN

Adel en regenten hebben
meer rechten dan burgers

VOOR ☐ NA ☐

Stadhouder Willem V

VOOR ☐ NA ☐

Mensen mogen zelf
hun beroep kiezen

VOOR ☐ NA ☐

Verschiede munten
in elke provincie

VOOR ☐ NA ☐

Koning Willem I

VOOR ☐ NA ☐

Koninkrijk der
Nederlanden

VOOR ☐ NA ☐

Er is één systeem
om te meten

VOOR ☐ NA ☐

Eén nationale munt voor het
hele koninkrijk: de gulden

VOOR ☐ NA ☐

Gelijke rechten voor adel,
regenten én burgers

VOOR ☐ NA ☐

Er wordt per stad met
verschillende maten gemeten

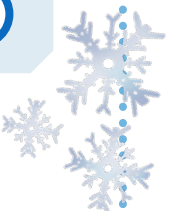
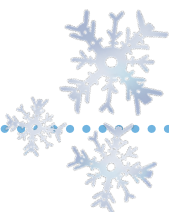
VOOR ☐ NA ☐

Republiek der Zeven
Verenigde Nederlanden

VOOR ☐ NA ☐

Gilden bepalen wie welk
beroep moet uitoefenen

VOOR ☐ NA ☐

WERKBLAD 2B

DE SCHAAITSEN DOCENTENHANDLEIDING ANTWOORDEN

De provincies
hebben veel macht

VOOR NA

☐ ☐

Geloof en politiek (kerk
en staat) gescheiden

VOOR NA

☐ ☐

Eerste Nederlandse grondwet

VOOR NA

☐ ☐

Verplichte achternamen

VOOR NA

☐ ☐

Links rijden op de weg

VOOR NA

☐ ☐

Betere scholing
voor alle kinderen

VOOR NA

☐ ☐

Eén centrale regering in
Den Haag heeft de macht

VOOR NA

☐ ☐

Geen officiële achternamen

VOOR NA

☐ ☐

Weinig scholing
voor arme kinderen

VOOR NA

☐ ☐

Rechts rijden op de weg

VOOR NA

☐ ☐

Protestanten (kerk)
hebben de meeste macht

VOOR NA

☐ ☐

Geen grondwet

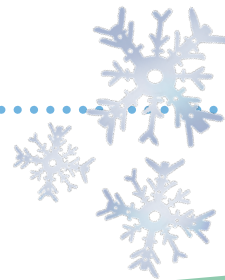
VOOR NA

☐ ☐

WERKBLAD 2C

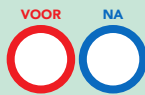
DE SCHAAITSEN DOCENTENHANDLEIDING ANTWOORDEN

Aanleg van verharde
wegen en kanalen

De kerk houdt
geboortes bij

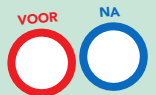
Post werd langzaam
of niet bezorgd

Wandelen tussen
rijtuigen en dieren

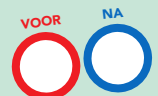
Onduidelijkheid over
eigendom en grondgemeten

Wandelen op apart
voetpad of stoep

Vervoer over onverharde
wegen en natuurlijk water.

Registratie van
eigendom en grond

Betere postbezorging
en postroutes

Burgerlijke stand houdt
de geboortes bij

